

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)  
z dnia 1 grudnia 2005 r. \*

W sprawie C-309/04

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Bundesfinanzhof (Niemcy) postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2004 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 21 lipca 2004 r., w postępowaniu:

**Fleisch-Winter GmbH & Co. KG**

przeciwko

**Hauptzollamt Hamburg-Jonas,**

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: P. Jann, prezes izby, N. Colneric, J.N. Cunha Rodrigues, E. Juhász (sprawozdawca) i E. Levits, sędziowie,

\* Język postępowania: niemiecki.

rzecznik generalny: P. Léger,  
sekretarz: K. Sztranc, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 7 lipca 2005 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Fleisch-Winter GmbH & Co. KG przez U. Schrömbges i J. Vagt, Rechtsanwälte,
- w imieniu Hauptzollamt Hamburg-Jonas przez G. Seber, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez T. van Rijna i F. Erlbachera, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

### Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 3, 11 i 13 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 3665/87 z dnia 27 listopada 1987 r. ustanawiającego wspólne szczegółowe zasady stosowania systemu refundacji wywozowych do produktów rolnych (Dz.U. L 351, str. 1), zmienionego rozporzą-

dzeniem Komisji (WE) nr 2945/94 z dnia 2 grudnia 1994 r. (Dz.U. L 310, str. 57, zwanego dalej „rozporządzeniem nr 3665/87”).

- 2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania w sprawie Fleisch-Winter GmbH & Co. KG (zwanej dalej „Fleisch-Winter”) przeciwko Hauptzollamt Hamburg-Jonas (organowi niemieckiej administracji celnej, zwanemu dalej „Hauptzollamt”) dotyczącej żądania zwrotu zaliczki na poczet refundacji wywozowej oraz kary pieniężnej i odmowy wypłaty żądanej refundacji.

### **Wspólnotowe ramy prawne**

- 3 Rozporządzenie nr 3665/87 w motywach dziewiątym oraz szesnastym stanowi:

„Produkty powinny być takiej jakości, która umożliwia ich wprowadzenie do obrotu na normalnych warunkach;

[...]

[...] w celu ułatwienia eksporterom finansowania transakcji należy upoważnić państwa członkowskie do wypłaty w formie zaliczki całej lub części kwoty refundacji w momencie przyjęcia zgłoszenia wywozowego, pod warunkiem złożenia zabezpieczenia, aby zapewnić zwrot wypłaconej zaliczki w przypadku, gdyby później okazało się, że refundacja nie powinna zostać wypłacona” [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkich cytatów z tego rozporządzenia].

4 Artykuł 3 tego rozporządzenia stanowi:

„1. Dzień wywozu oznacza dzień, w którym organy celne przyjmują zgłoszenie wywozowe stwierdzające, że ma być złożony wniosek o refundację.

2. Data przyjęcia zgłoszenia wywozowego wyznacza:

a) stosowaną stawkę refundacji, w przypadku gdy refundacja nie została wcześniej wyznaczona;

b) dostosowania, których należy dokonać w odniesieniu do stawki refundacji, w przypadku gdy została ona wcześniej wyznaczona.

3. Każdą inną czynność, mającą takie same skutki prawne jak przyjęcie zgłoszenia wywozowego, uważa się za równoważną jego przyjęciu.

4. Dzień wywozu jest decydujący dla określenia ilości, rodzaju i cech wywożonego produktu.

5. Dokument stosowany w wywozie w celu skorzystania z refundacji zawiera wszystkie informacje konieczne do obliczenia refundacji, a w szczególności:

- a) oznaczenie produktów zgodnie z nomenklaturą refundacji;
- b) masę netto produktów lub, w razie konieczności, ilość wyrażoną w jednostce miary branej pod uwagę w celu obliczenia refundacji;
- c) gdy okaże się to konieczne dla obliczenia refundacji, skład danych produktów lub odniesienie do niego.

W razie gdy dokumentem, o którym mowa w niniejszym ustępie, jest zgłoszenie wywozowe, winno ono również zawierać te informacje oraz wzmiankę »kod refundacji«.

6. W chwili przyjęcia zgłoszenia lub dokumentu produkty znajdują się pod kontrolą celną, aż do momentu opuszczenia przez nie obszaru celnego Wspólnoty”.

5 Artykuł 11 ust. 1 rozporządzenia nr 3665/87 przewiduje kary w przypadku stwierdzenia, że w celu przyznania refundacji wywozowej eksporter złożył wniosek o refundację wyższą od refundacji mającej zastosowanie. Akapit drugi tego ustępu stanowi, iż refundacją należną jest kwota obliczona na podstawie informacji przedstawionych zgodnie z przepisami art. 3 lub 25 ust. 2 tego rozporządzenia.

6 Zgodnie z art. 13 rozporządzenia nr 3665/87:

„Nie przyznaje się żadnej refundacji do produktów, których jakość nie jest dobra, zgodna z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką oraz, jeżeli produkty te są przeznaczone do spożycia przez ludzi, których użycie w tym celu jest wykluczone lub istotnie ograniczone z powodu ich cech charakterystycznych albo ich stanu”.

7 Artykuł 47 ust. 1 i 2 rozporządzenia stanowi:

„1. Refundacje wypłacane są tylko na specjalny wniosek eksportera przez państwo członkowskie, na którego terytorium zostało przyjęte zgłoszenie wywozowe.

Wniosek o refundację sporządza się:

- a) w formie pisemnej; państwa członkowskie mogą przewidzieć specjalny formularz do tego celu; lub
- b) za pomocą przekazu komputerowego zgodnie z przepisami ustanowionymi przez właściwe organy.

[...]

2. Z wyjątkiem przypadku siły wyższej dokumenty dotyczące wypłaty refundacji lub zwolnienia zabezpieczenia muszą być złożone w terminie dwunastu miesięcy od dnia przyjęcia zgłoszenia wywozowego”.

8 Stosownie do trzeciego motywu rozporządzenia nr 2945/94:

„W razie przedłożenia przez eksportera błędnych informacji może to pociągać za sobą wypłatę nienależnych refundacji, jeżeli błąd nie zostanie wykryty; jeżeli błąd zostanie wykryty, zasadne jest wymierzenie eksporterowi sankcji polegającej na zapłacie kwoty odpowiadającej kwocie nienależnie uzyskanych refundacji. Jeżeli błędna informacja została przedstawiona w sposób zamierzony, również przyjętą praktyką jest nałożenie kary w znacznej wysokości”.

9 Artykuł 21 ust. 1 zdania pierwsze i drugie rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/1999 z dnia 15 kwietnia 1999 r. ustanawiającego wspólne szczegółowe zasady stosowania systemu refundacji wywozowych do produktów rolnych (Dz.U. L 102, str. 11) stanowi:

„Nie przyznaje się żadnej refundacji do produktów, których jakość nie jest zgodna z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką w dniu przyjęcia zgłoszenia wywozowego.

Produkty odpowiadają wymogowi ustanowionemu w akapicie pierwszym, jeżeli mogą być wprowadzone do obrotu na obszarze Wspólnoty w normalnych warunkach i zgodnie z opisem znajdującym się we wniosku o przyznanie refundacji oraz jeżeli produkty te są przeznaczone do spożycia przez ludzi, ich użycie w tym celu nie jest wykluczone lub istotnie ograniczone z powodu ich cech charakterystycznych albo ich stanu”.

- 10 Artykuł 5 ust. 1 zdanie trzecie rozporządzenia Komisji (WE) nr 2221/95 z dnia 20 września 1995 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (EWG) nr 386/90 w sprawie kontroli bezpośrednich przy wywozie produktów rolnych kwalifikujących się do refundacji (Dz.U. L 224, str. 13) stanowi:

„Urząd celny wywozu zapewnia zgodność z art. 13 rozporządzenia (EWG) nr 3665/87”.

- 11 Artykuł 13. ust. 6, 9 i 10 rozporządzenia Rady (EWG) nr 805/68 z dnia 27 czerwca 1968 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku mięsa wołowego i cielęcego (Dz.U. L 148, str. 24), zmienionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 3290/94 z dnia 22 grudnia 1994 r. w sprawie dostosowań i przejściowych uzgodnień wymaganych w sektorze rolnym w celu wprowadzenia w życie porozumień zawartych w ramach wielostronnych negocjacji handlowych Rundy Urugwajskiej (Dz.U. L 349, str. 105, zwanego dalej „rozporządzeniem nr 805/68”), stanowi:

„6. Refundacje przyznaje się wyłącznie na wniosek i po okazaniu właściwego pozwolenia na wywóz.

[...]

9. Refundacja jest wypłacana po przedstawieniu dowodu na to, że:

- produkty są pochodzenia wspólnotowego, z wyjątkiem przypadków, dla których ma zastosowanie ust. 10,



— produkty zostały wywiezione ze Wspólnoty

[...]

[...]

10. W razie braku odstępstwa dopuszczonego zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 27 żadne refundacje wywozowe nie są przyznawane dla produktów przywożonych z państw trzecich i powtórnie wywożonych do państw trzecich”.

- <sup>12</sup> Decyzja Komisji 96/239/WE z dnia 27 marca 1996 r. dotycząca niektórych środków ochronnych w odniesieniu do gąbczastej encefalopatii bydła (Dz.U. L 78, str. 47), zmieniona decyzją Komisji 96/362/WE z dnia 11 czerwca 1996 r. (Dz.U. L 139, str. 17, zwana dalej „decyzją 96/239”), w art. 1 stanowi:

„[...] Zjednoczone Królestwo objęte jest zakazem wywozu do innych państw członkowskich oraz państw trzecich:

[...]

— mięsa wołowego ze zwierząt z uboju w Zjednoczonym Królestwie,

- produktów uzyskanych z uboju bydła rogatego w Zjednoczonym Królestwie, które mogą dostać się do łańcucha pokarmowego ludzi [...]

[...]”.

13 Artykuł 1a decyzji 96/239 stanowi:

„1. Zjednoczone Królestwo nie wywozi:

- mięsa przeznaczonego do spożycia przez ludzi,

[...]

pochodzącego z bydła rogatego, które nie podlegało ubojowi w Zjednoczonym Królestwie, z wyjątkiem gdy pochodzi ono z zakładów znajdujących się w Zjednoczonym Królestwie pod urzędową kontrolą weterynaryjną, która ustanowiła system znakowania surowca zapewniający możliwość ustalenia jego pochodzenia podczas całego cyklu produkcyjnego.

2. Zjednoczone Królestwo notyfikuje Komisji oraz innym państwom członkowskim wykaz zakładów spełniających warunki określone w ust. 1.

3. Zjednoczone Królestwo zapewni, aby produkty wskazane w ust. 1 wywożone do innych państw członkowskich posiadały certyfikat sanitarny, wydany przez uprawnionego weterynarza, poświadczający, iż odpowiadają one warunkom określonym w ust. 1”.

### **Stan faktyczny w postępowaniu przed sądem krajowym oraz pytania prejudycjalne**

- 14 Fleisch-Winter w okresie od maja do czerwca 1997 r. zadeklarowała, zgodnie ze zgłoszeniem wywozowym, pięć partii mrożonego mięsa wołowego przeznaczonego do wywozu do Rosji. Mięso to nabyła od francuskiej spółki, która zaopatrywała się u spółki belgijskiej. Postępowanie wyjaśniające prowadzone przez niemiecką administrację celną oraz służby do spraw zwalczania nadużyć finansowych ujawniło okoliczności, z których wynikało, iż mięso to mogło pochodzić ze Zjednoczonego Królestwa oraz, że zostało ono sprowadzone na teren Belgii z naruszeniem decyzji 96/239.
- 15 Hauptzollamt zażądał zwrotu zaliczki wypłaconej na poczet refundacji oraz odmówił wypłaty żądanej refundacji. Po wniesieniu odwołania, które zostało rozpatrzone odmownie, Fleisch-Winter wniosła skargę na przedmiotowe decyzje, która to skarga została również oddalona.
- 16 Decyzją z dnia 24 listopada 1997 r., w brzmieniu nadanym decyzją w sprawie odwołania z dnia 10 września 1999 r., Hauptzollamt w odniesieniu do pięciu partii mięsa wołowego nałożył na Fleisch-Winter karę w wysokości 104 312,90 DEM, zgodnie z art. 11 ust. 1 zdanie pierwsze lit. a) rozporządzenia nr 3656/87, wskazując, iż wbrew przedłożonym przez spółkę informacjom nie przysługiwała jej refundacja wywozowa.

17 Fleisch-Winter wystąpił ze skargą do właściwego Finanzgericht, który orzekł, iż Hauptzollamt słusznie nałożył karę. W opinii Finanzgericht skarżąca nie dowiodła bezzasadności podejrzeń, że mięso wołowe przeznaczone do wywozu do Rosji było objęte wspólnotowym zakazem wywozu. Nie mogła ona zatem ubiegać się o refundację, gdyż mięso, podlegające wskazanemu powyżej zakazowi, nie posiadało „dobrej, zgodnej z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakości” w rozumieniu art. 13 rozporządzenia nr 3665/87.

18 W tych okolicznościach Fleisch-Winter wystąpiła z „Revision” do Bundesfinanzhof, który postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy okoliczność, że na podstawie ustaleń urzędu celnego zachodzi podejrzenie, iż towar podlega przewidzianemu w prawie wspólnotowym zakazowi wywozu, zgodnie z którym zabroniony jest wywóz z określonego państwa członkowskiego do innego państwa członkowskiego lub do państwa trzeciego produktu podlegającego refundacji, wyklucza sama przez się uznanie produktu za produkt o dobrej, zgodnej z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakości w rozumieniu art. 13 zdanie pierwsze rozporządzenia (EWG) nr 3665/87, bez względu na rzeczywistą jakość i popyt na produkt w konkretnym przypadku?

2) Czy złożone w krajowym wniosku o zapłatę zapewnienie co do dobrej, zgodnej z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakości w rozumieniu art. 13 zdanie pierwsze rozporządzenia (EWG) nr 3665/87 należy do danych wymienionych w art. 11 ust. 1 akapit drugi w związku z art. 3 rozporządzenia (EWG) nr 3665/87?”.

## **W przedmiocie pytań prejudycjalnych**

### *W przedmiocie pierwszego pytania*

- 19 W pytaniu tym, które może zostać podzielone na dwie części, sąd odsyłający oczekuje wyjaśnienia, czy art. 13 rozporządzenia nr 3665/87 należy interpretować w ten sposób, iż, po pierwsze, wyklucza on stwierdzenie „dobrej, zgodnej z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakości” mięsa wołowego, w przypadku gdy podlega ono przewidzianemu w prawie wspólnotowym zakazowi wywozu, zgodnie z którym zabroniony jest jego wywóz z określonego państwa członkowskiego do innego państwa członkowskiego lub do państwa trzeciego, a po drugie, wymaga od eksportera wykazania, w celu uzyskania refundacji, że wywożony produkt nie pochodzi z państwa objętego zakazem wywozu, gdy z ustaleń krajowego urzędu celnego wynika podejrzenie, iż towar podlega takiemu zakazowi.

### W odniesieniu do pierwszej części pierwszego pytania

- 20 W tym względzie Trybunał orzekł już w przeszłości, w kontekście rozporządzenia Komisji nr 1041/67/EWG z dnia 21 grudnia 1967 r. w sprawie sposobów stosowania refundacji wywozowych w sektorze produktów objętych systemem cen jednolitych (Dz.U. 314, str. 9), że wymóg „dobrej, zgodnej z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakości” jest wymogiem ogólnym i obiektywnym dla przyznania refundacji oraz że produkt, który nie może być wprowadzony do obrotu na terytorium wspólnotowym na normalnych warunkach i zgodnie z opisem znajdującym się we wniosku o refundację, nie spełnia tych wymogów jakości (zob. wyroki z dnia 9 października 1973 r. w sprawie 12/73 Muras, Rec. str. 963, pkt 12 oraz z dnia 26 maja 2005 r. w sprawie C-409/03 SEPA, Zb.Orz. str. I-4321, pkt 22).

- 21 Fakt, że możliwość wprowadzenia produktu do obrotu „na normalnych warunkach” jest elementem nierozdzielnie związanym z pojęciem „dobrej, zgodnej z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakości”, wynika zresztą wyraźnie z przepisów dotyczących refundacji wywozowych dla produktów rolnych, ponieważ od chwili przyjęcia rozporządzenia nr 1041/67 wszystkie właściwe rozporządzenia przejęły zarówno pojęcie „dobrej, zgodnej z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakości”, jak i kryterium możliwości wprowadzenia produktu do obrotu „na normalnych warunkach” jako wymogi przyznania refundacji wywozowej dla danego produktu. Motyw dziewiąty rozporządzenia nr 3665/87 również dotyczy tego wymogu (zob. ww. wyrok w sprawie SEPA, pkt 23 i 26).
- 22 Należy wskazać, iż w tym okresie wywóz mięsa wołowego ze Zjednoczonego Królestwa był zakazany na mocy decyzji 96/239.
- 23 Nie można zaś mięsa, którego zbyt na obszarze Wspólnoty jest poważnie ograniczony, uważać za produkt możliwy do wprowadzenia do obrotu „na normalnych warunkach” (zob. ww. wyrok w sprawie SEPA, pkt 30).
- 24 W związku z powyższym mięso wołowe wywiezione z naruszeniem zakazu wspólnotowego nie spełnia wymogu „dobrej, zgodnej z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakości” w rozumieniu art. 13 rozporządzenia nr 3665/87, a jego wywóz nie stanowi podstawy do przyznania refundacji.
- 25 Na pierwszą część pierwszego pytania należy zatem odpowiedzieć, iż art. 13 rozporządzenia nr 3665/87 należy interpretować w ten sposób, że mięsa wołowego objętego wspólnotowym zakazem wywozu, zgodnie z którym zabroniony jest jego wywóz z określonego państwa członkowskiego do innego państwa członkowskiego lub do państwa trzeciego, nie można uznać za posiadające „dobrą, zgodną z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakość”.

W odniesieniu do drugiej części pierwszego pytania

- 26 W sektorze mięsa wołowego, zgodnie z art. 13 ust. 9 rozporządzenia 805/68, refundacja wywozowa jest wypłacana po przedstawieniu dowodu na to, że produkty są pochodzenia wspólnotowego, z wyjątkiem przypadków, dla których ma zastosowanie ust. 10. Z akt sprawy nie wynika, aby odstępstwo przewidziane w art. 13 ust. 10 znajdowało zastosowanie. Nie ulega wątpliwości, iż ciężar dowodowy spoczywa tu na eksporterze.
- 27 Jeżeli powstaną wątpliwości dotyczące pochodzenia produktów lub jednego z nich, wspólnotowe pochodzenie produktu może zostać wykazane tylko poprzez udowodnienie, iż dany produkt lub produkty pochodzą z określonego państwa lub Państw Członkowskich. Pozwoli to na ustalenie ponad wszelką wątpliwość, czy produkt, w związku z którym złożono wnioski o refundację, pochodzi z państwa członkowskiego objętego zakazem wywozu.
- 28 W odniesieniu do „dobrej, zgodnej z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakości” należy przede wszystkim wskazać, iż art. 13 rozporządzenia nr 3665/87 znajduje się w rozdziale pierwszym, zatytułowanym „Uprawnienie do refundacji”, tytułu drugiego, pod nazwą „Wywóz do państw trzecich”, tego rozporządzenia, co pozwala na stwierdzenie, że „dobra, zgodna z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakość” wywożonego produktu jest materialną przesłanką przyznania refundacji.
- 29 Wbrew twierdzeniu Fleisch-Winter art. 3 ust. 5 rozporządzenia nr 3665/87 nie stoi na przeszkodzie uznaniu, iż „dobra, zgodna z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakość” stanowi materialną przesłankę przyznania refundacji, gdyż wymienione w nim dane nie stanowią wykazu zamkniętego.

- 30 Konkluzji tej nie wyłącza także, wbrew twierdzeniu Fleisch-Winter, rozporządzenie nr 800/1999. Po pierwsze bowiem, rozporządzenie to, które uchyliło oraz zastąpiło rozporządzenie nr 3665/87 w okresie późniejszym od okoliczności faktycznych sprawy, nie znajduje tu zastosowania *ratione temporis*. Po drugie, art. 21 rozporządzenia nr 800/1999 znajduje się w rozdziale pierwszym tytułu drugiego pod nazwą „Uprawnienie do refundacji” tego rozporządzenia, podobnie jak art. 13 rozporządzenia nr 3665/87, co wskazano w pkt 28 niniejszego wyroku. Zatem to w rozdziale pierwszym zostały określone materialne przesłanki uprawnienia do refundacji.
- 31 Elementy charakteryzujące system refundacji wywozowych to, po pierwsze, okoliczność, iż pomoc wspólnotowa przyznawana jest wyłącznie na wniosek eksportera, a po drugie, że system ten finansowany jest przez budżet wspólnotowy. Jest on oparty na zgłoszeniach fakultatywnych. Gdy eksporter podejmie z własnej woli decyzję o skorzystaniu z niego, jest zobowiązany do dostarczenia informacji niezbędnych do ustalenia, czy przysługuje mu refundacja oraz w jakiej wysokości. W tym względzie Trybunał orzekł już w przeszłości, w kontekście rozporządzenia nr 3665/87 i ustanowionego w nim systemu kar, wskazując, iż mając na uwadze, że jest to system pomocy wspólnotowej, przyznanie refundacji jest uzależnione od przedstawienia przez beneficjenta wszelkich gwarancji uczciwości i wiarygodności (zob. wyrok z dnia 11 lipca 2002 r. w sprawie C-210/00 Käserei Champignon Hofmeister, Rec. str. I-6453, pkt 41).
- 32 Zgłoszenie przez eksportera produktów w ramach procedury refundacji wywozowych zakłada, iż dany produkt spełnia wszystkie warunki niezbędne do przyznania refundacji. Rozporządzenie nr 3665/87 nie ustanawia obowiązku złożenia przez eksportera oświadczenia, iż produkt spełnia wymogi „dobrej, zgodnej z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakości”, jednakże nawet gdy eksporter nie złoży tego rodzaju oświadczenia, to przedłożony przez niego wniosek o wypłatę refundacji zawsze jest równoznaczny z zapewnieniem, w sposób dorozumiany, że warunek ten jest spełniony. Nie można zatem zgodzić się z twierdzeniem Fleisch-Winter, jakoby „dobra, zgodna z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakość” była domniemana z mocy prawa.



- 33 Wspólne zasady stosowania systemu refundacji wywozowych do produktów rolnych są określane przez Komisję, a na właściwych władzach państw członkowskich spoczywa obowiązek ich stosowania na ich obszarze oraz zapewnienia ich przestrzegania. Obowiązek zbadania, czy spełnione są warunki przyznania refundacji wzrasta w sytuacji takiej jak ta będąca przedmiotem sporu, gdy wywóz mięsa z jednego z państw członkowskich objęty jest zakazem, podyktowanym względami ochrony zdrowia publicznego w odniesieniu do poważnych chorób i epidemii. W tym kontekście należy zauważyć, iż Trybunał wielokrotnie podkreślał rzeczywisty i poważny charakter ryzyka związanego z chorobą gąbczastej encefalopatii bydła oraz odpowiedni dobór środków zapobiegawczych dla ochrony zdrowia ludzkiego przed tą chorobą (zob. wyroki z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie C-180/96 Zjednoczone Królestwo przeciwko Komisji, Rec. str. I-2265, z dnia 12 lipca 2001 r. w sprawie C-365/99 Portugalia przeciwko Komisji, Rec. str. I-5645 oraz z dnia 22 maja 2003 r. w sprawie C-393/01 Francja przeciwko Komisji, Rec. str. I-5405, pkt 42).
- 34 W odniesieniu do pytania, czy wymogi „dobrej, zgodnej z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakości” zostały spełnione, należy odrzucić argument prezentowany przez Fleisch-Winter, zgodnie z którym przepis zawarty w art. 5 ust. 1 zdanie trzecie rozporządzenia nr 2221/95, który stanowi, iż urząd celny wywozu zapewnia zgodność z art. 13 rozporządzenia nr 3665/87, wiąże się z ustaleniem wyłącznie przez władze krajowe, czy „dobra, zgodna z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakość” została zapewniona. Przedmiotem rozporządzenia nr 2221/95 jest bowiem kontrola fizyczna produktów, podczas gdy weryfikacja w przedmiotowej sprawie dotyczy ustalenia spełnienia wymogu prawnego, co nie może zostać zbadane w drodze kontroli fizycznej.
- 35 Wprost przeciwnie, ponieważ eksporter, składając wniosek o refundację, zawsze zapewnia w sposób wyraźny lub dorozumiany o „dobrej, zgodnej z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakości”, to na nim spoczywa obowiązek wykazania, zgodnie z regułami dowodowymi określonymi w prawie krajowym, że warunek ten jest spełniony, w sytuacji gdy władze krajowe miałyby co do tego wątpliwości.

- 36 Ponadto z akt sprawy wynika, iż w następstwie ujawnienia okoliczności, z których wynikało, że wywożone mięso wołowe mogło pochodzić ze Zjednoczonego Królestwa oraz podlegać zakazowi wywozu, zażądano zwrotu zaliczki wypłaconej na poczet refundacji, a wniosek o refundację został odrzucony, co stanowiło podstawę wszczęcia postępowania administracyjnego, a następnie sądowego. W trakcie tych postępowań Fleisch-Winter nie przedstawiła informacji dotyczących pochodzenia mięsa, a nawet oświadczyła na rozprawie, iż nie jest jej znane miejsce pochodzenia przedmiotowego produktu. Do sądu krajowego należy ostateczne rozstrzygnięcie tej kwestii, na podstawie oceny wszystkich okoliczności sprawy.
- 37 Mając na uwadze przedstawione powyżej rozważania, w odpowiedzi na drugą część pierwszego pytania należy wskazać, iż zgodnie z art. 13 rozporządzenia nr 3665/87 na eksporterze ciąży obowiązek wykazania, w celu uzyskania refundacji, iż wywożony produkt nie pochodzi z państwa członkowskiego objętego zakazem wywozu, gdy z ustaleń administracji krajowej wynika podejrzenie, iż produkt ten podlega takiemu zakazowi.
- 38 Zatem na pytanie pierwsze trzeba udzielić następującej odpowiedzi: art. 13 rozporządzenia nr 3665/87 należy interpretować w ten sposób, że mięsa wołowego objętego wspólnotowym zakazem wywozu, zgodnie z którym zabroniony jest jego wywóz z określonego państwa członkowskiego do innego państwa członkowskiego lub do państwa trzeciego, nie można uznać za posiadające „dobrą, zgodną z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakością” oraz że na eksporterze ciąży obowiązek wykazania, w celu uzyskania refundacji, iż wywożony produkt nie pochodzi z państwa członkowskiego objętego zakazem wywozu, gdy z ustaleń administracji krajowej wynika podejrzenie, iż produkt ten podlega takiemu zakazowi.

*W przedmiocie drugiego pytania*

- 39 Sąd odsyłający dąży za pomocą tego pytania do ustalenia, czy zapewnienie zawarte w krajowym wniosku o wypłatę, iż produkt jest dobrej, zgodnej z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakości w rozumieniu art. 13 zdanie pierwsze rozporządzenia nr 3665/87 stanowi część informacji wymaganych zgodnie z przepisami art. 11 ust. 1 akapit drugi w związku z art. 3 rozporządzenia 3665/87.
- 40 W odniesieniu do wniosku o wypłatę wskazanego w art. 47 ust. 1 rozporządzenia nr 3665/87 Trybunał orzekł już poprzednio, iż nie jest to dokument o charakterze technicznym lub proceduralnym. Wniosek ten, który może zostać złożony w ciągu dwunastu miesięcy od dnia przyjęcia zgłoszenia wywozowego, a zatem po dokonaniu wywozu, nie stanowi, chociaż jest warunkiem wypłaty refundacji, podstawy prawnej dokonania płatności. Wniosek o refundację, w rozumieniu art. 11 ust. 1 tego rozporządzenia, nie jest tożsamy ze złożeniem wniosku o wypłatę w rozumieniu art. 47 tego rozporządzenia (zob. wyrok z dnia 14 kwietnia 2005 r. w sprawie C-385/03 Käserei Champignon Hofmeister, Zb.Orz. str. I-2997, pkt 26 i 27).
- 41 Z utrwalonego orzecznictwa wynika również, iż to dokumenty wskazane w art. 3 ust. 5 rozporządzenia nr 3665/87, a mianowicie zgłoszenie wywozowe lub każdy inny dokument wykorzystywany podczas wywozu, mogą stanowić, z jednej strony, podstawę prawną refundacji, a z drugiej strony, spowodować rozpoczęcie weryfikacji wniosku o refundację, która może skutkować nałożeniem kary, zgodnie z art. 11 ust. 1 tego rozporządzenia (zob. powołany powyżej wyrok z dnia 14 kwietnia 2005 r. w sprawie Käserei Champignon Hofmeister, pkt 23, 29 i 36).

- 42 Jak wskazano w pkt 32 i 35 niniejszego wyroku, złożenie wniosku o refundację zawsze zapewnia w sposób wyraźny lub dorozumiany, iż warunki przyznania refundacji zostały spełnione, również w zakresie „dobrej, zgodnej z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakości” produktu. W tym przypadku wniosek o wypłatę przewidziany w art. 47 rozporządzenia nr 3665/87 nie może być postrzegany jako rozstrzygający dla ustalenia istnienia uprawnienia do refundacji.
- 43 Mając na uwadze przedstawione powyżej rozważania, w odpowiedzi na drugie pytanie należy wskazać, iż zapewnienie zawarte w krajowym wniosku o wypłatę, iż produkt posiada „dobrą, zgodną z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakość” w rozumieniu art. 13 zdanie pierwsze rozporządzenia nr 3665/87, nie stanowi części informacji wymaganych zgodnie z przepisami art. 11 ust. 1 akapit drugi w związku z art. 3 tego rozporządzenia. Jednakże może ono być rozpatrywane przez sąd krajowy w celu dokonania oceny sytuacji eksportera, jako materiał dowodowy.

### **W przedmiocie kosztów**

- 44 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem; do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

- 1) Artykuł 13 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 3665/87 z dnia 27 listopada 1987 r. ustanawiającego wspólne szczegółowe zasady stosowania systemu refundacji wywozowych do produktów rolnych, zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2945/94 z dnia 2 grudnia 1994 r., należy interpretować w ten sposób, że mięsa wołowego objętego wspólnotowym zakazem wywozu, zgodnie z którym zabroniony jest jego wywóz z określonego państwa członkowskiego do innego państwa członkowskiego lub do państwa trzeciego, nie można uznać za posiadające „dobrą, zgodną z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakość” oraz że na eksporterze ciąży obowiązek wykazania, w celu uzyskania refundacji, iż wywożony produkt nie pochodzi z państwa członkowskiego objętego zakazem wywozu, gdy z ustaleń administracji krajowej wynika podejrzenie, iż produkt ten podlega takiemu zakazowi.
  
- 2) Zapewnienie zawarte w krajowym wniosku o wypłatę, iż produkt posiada „dobrą, zgodną z prawem, dobrymi obyczajami i praktyką kupiecką jakość” w rozumieniu art. 13 zdanie pierwsze rozporządzenia nr 3665/87 zmienionego rozporządzeniem nr 2945/94 nie stanowi części informacji wymaganych zgodnie z przepisami art. 11 ust. 1 akapit drugi w związku z art. 3 tego rozporządzenia. Jednakże może ono być rozpatrywane przez sąd krajowy w celu dokonania oceny sytuacji eksportera, jako materiał dowodowy.

Podpisy